บันทึก

เรื่อง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคขอผ่อนผันการคิดภาษีเพิ่ม
ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ มท ๐๓๑๒/๗๑๕๖๐ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๒๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า จังหวัดพะเยาได้รายงานว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยาได้ยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ภ.ร.ด.๒) ประจำปี ๒๕๑๖ - ๒๕๒๕ ย้อนหลัง ๑๐ ปี ต่อเทศบาลเมืองพะเยาและการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจะต้องชำระภาษีภายในกำหนด ๙๐ วันนับตั้งแต่ได้รับแจ้งการประเมิน ถ้ามิได้ชำระภายในกำหนดจะต้องเสียภาษีเพิ่มตามกฎหมาย การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยาจึงได้มีหนังสือขอผ่อนผันการคิดภาษีเพิ่ม เพราะเรื่องการเสียภาษีย้อนหลังของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคนั้นกำลังอยู่ระหว่างการนำเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีเพื่อชี้ขาดอยู่ เทศบาลเมืองพะเยาจึงหารือในทางปฏิบัติว่า หากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยาเสียภาษีให้กับเทศบาลเมืองพะเยาย้อนหลังเป็นเวลา ๑๐ ปี จะงดเว้นการคิดภาษีเพิ่มได้หรือไม่เพียงใด

ในเรื่องนี้ กรมการปกครองเห็นว่า การเรียกเก็บภาษีหรือผ่อนชำระภาษีจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรา ๓๘[๑] แห่งพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ และหากเจ้าของโรงเรือนมิได้ชำระภาษีตามเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ให้ถือว่าเป็นภาษีค้างชำระ และถ้าภาษีนั้นค้างชำระ เจ้าของโรงเรือนจะต้องเสียภาษีเพิ่ม ในกรณีนี้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดพะเยาขอผ่อนผัน เพื่องดการเสียภาษีเพิ่มนั้น เห็นว่ายังไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่โดยที่เรื่องนี้เป็นปัญหาข้อกฎหมาย กรมการปกครองจึงขอหารือต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่หารือเพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง คือ หน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นได้เร่งรัดจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินจากรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งปรากฏว่า รัฐวิสาหกิจหลายแห่งขอผ่อนชำระภาษีเป็นงวด ๆ จึงมีปัญหาว่าหน่วยราชการบริหารส่วนท้องถิ่นจะยินยอมให้รัฐวิสาหกิจเหล่านั้นผ่อนชำระค่าภาษีเป็นงวด ๆ ได้หรือไม่ และหากยินยอมผ่อนผันให้ชำระค่าภาษีได้ รัฐวิสาหกิจนั้น ๆ จะต้องเสียภาษีเพิ่มอย่างใดหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวพร้อมทั้งฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) และผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) แล้ว ได้ความเพิ่มเติมว่า

---

[๑] มาตรา ๓๘ ค่าภาษีนั้น ท่านให้ผู้รับการประเมินชำระแก่กรมการอำเภอแห่งท้องที่ซึ่งทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ภายในเก้าสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมิน

เทศบาลเมืองพะเยาได้ทำการประเมินภาษีโรงเรือนและที่ดิน และแจ้งความการประเมินไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้รับแจ้งความการประเมินนั้นเกินกว่าเก้าสิบวันแล้ว สำหรับเรื่องที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขอผ่อนผันไม่ให้เก็บภาษีย้อนหลังนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๒๕ ให้การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคเสียภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมาย นอกจากนี้ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง) ยังได้ขอหารือเพิ่มเติมว่า ถ้าหากเทศบาลเมืองพะเยาไม่อาจงดเว้นการคิดภาษีเพิ่มได้แล้ว การคิดภาษีเพิ่มสำหรับค่าภาษีที่ค้างชำระเกินกว่าสี่เดือนจะต้องคิดในอัตราใด

เมื่อได้ฟังข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาและข้อหารือเพิ่มเติมแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗)เห็นว่าปัญหาที่จะต้องวินิจฉัย มีดังนี้

๑. การที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไม่ชำระค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินภายในกำหนดจะงดเว้นการคิดภาษีเพิ่มได้หรือไม่ และการคิดภาษีเพิ่มสำหรับค่าภาษีที่ค้างชำระเกินกว่าสี่เดือนจะคิดในอัตราใด

๒. ค่าภาษีโรงเรือนและที่ดินนั้นจะยินยอมให้ผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ได้หรือไม่ และถ้าผ่อนชำระได้จะต้องเสียภาษีเพิ่มหรือไม่

ในปัญหาที่หนึ่ง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่าพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๓๘[๒] บัญญัติให้ผู้รับประเมินชำระค่าภาษีภายในเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมิน หากมิได้ชำระภายในกำหนดดังกล่าว มาตรา ๔๒[๓] บัญญัติให้ถือว่าค่าภาษีที่ยังไม่ชำระนั้นเป็นเงินค่าภาษีค้างชำระอันจะต้องเพิ่มจำนวนภาษีขึ้นตามอัตราที่กำหนดในมาตรา ๔๓[๔] เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าเทศบาลเมืองพะเยาได้แจ้งความการประเมินไปยังการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคแล้ว และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคไม่ชำระค่าภาษีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งความการประเมินค่าภาษีนั้นจึงตกเป็นค่าภาษีที่ค้างชำระอันจะต้องคิดภาษีเพิ่มตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ และกรณีการคิดภาษีเพิ่มนี้ไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจงดเว้นการคิดภาษีเพิ่ม ฉะนั้น การงดเว้นการคิดภาษีเพิ่มในค่าภาษีที่ค้างชำระเกินกว่าสี่เดือนนั้นก็คงคิดเพียงสี่เดือนตามมาตรา ๔๓ (๔) เท่านั้น เพราะไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องเสียภาษีเพิ่มเกินอัตรานี้อีกแล้ว

ในปัญหาที่สอง คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) เห็นว่า พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติวิธีการชำระภาษีไว้แต่เพียง

---

[๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑

[๓] มาตรา ๔๒ ถ้าค่าภาษีมิได้ชำระภายในเวลาที่ได้กำหนดในหมวด ๒ ไซร้ ท่านว่าเงินค่าภาษีนั้นค้างชำระ

[๔] มาตรา ๔๓ ถ้าเงินค่าภาษีค้างชำระ ท่านให้เพิ่มจำนวนขึ้นดั่งอัตราต่อไปนี้

(๑) ถ้าชำระไม่เกินหนึ่งเดือนนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๘ ให้เพิ่มร้อยละสองครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๒) ถ้าเกินหนึ่งเดือนแต่ไม่เกินสองเดือน ให้เพิ่มร้อยละห้าแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๓) ถ้าเกินสองเดือนแต่ไม่เกินสามเดือนให้เพิ่มร้อยละเจ็ดครึ่งแห่งค่าภาษีที่ค้าง

(๔) ถ้าเกินสามเดือนแต่ไม่เกินสี่เดือน ให้เพิ่มร้อยละสิบแห่งค่าภาษีที่ค้าง

ว่า ค่าภาษีนั้นให้ชำระภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความการประเมินไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจพนักงานเก็บภาษียินยอมให้ผ่อนชำระค่าภาษีเป็นงวด ๆ ได้ เพราะการผ่อนชำระค่าภาษีหมายถึงการที่พนักงานเก็บภาษียอมผ่อนเวลาการชำระค่าภาษีออกไปซึ่งทำให้ค่าภาษีนั้นไม่เป็นค่าภาษีค้างชำระอันจะต้องคิดภาษีเพิ่มและไม่อาจถูกยึดทรัพย์ได้ เมื่อไม่มีกฎหมายอนุญาตให้เจ้าพนักงานเก็บภาษีกระทำเช่นนั้นได้ ฉะนั้น การยินยอมให้ผ่อนชำระค่าภาษีจึงไม่อาจกระทำได้ ส่วนข้อที่ว่าถ้าผ่อนชำระได้จะต้องเสียภาษีเพิ่มหรือไม่นั้น เห็นว่าเมื่อวินิจฉัยว่าผ่อนชำระมิได้ดังกล่าวข้างต้นแล้วจึงไม่จำต้องวินิจฉัยปัญหาข้อนี้ต่อไป

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร
(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)
รองเลขาธิการฯ
รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตุลาคม ๒๕๒๕